

Vlaams
Parlement

vergadering **C84 – lee14**

zittingsjaar 2010-2011

Handelingen

Commissievergadering

van 15 december 2010

INHOUD

Vraag om uitleg van de heer Bart Van Malderen tot de heer Philippe Muyters, Vlaams minister van Financiën, Begroting, Werk, Ruimtelijke Ordening en Sport, over bouwberoepen - 505 (2010-2011)	3
Vraag om uitleg van mevrouw Valerie Taeldeman tot de heer Philippe Muyters, Vlaams minister van Financiën, Begroting, Werk, Ruimtelijke Ordening en Sport, over de opname van een minimumniveau hernieuwbare energie in bouwvoorschriften - 688 (2010-2011)	5
Vraag om uitleg van mevrouw Tinne Rombouts tot de heer Philippe Muyters, Vlaams minister van Financiën, Begroting, Werk, Ruimtelijke Ordening en Sport, over zonevreemde land- en tuinbouwbedrijven - 571 (2010-2011)	7
Vraag om uitleg van de heer Lode Ceyskens tot de heer Philippe Muyters, Vlaams minister van Financiën, Begroting, Werk, Ruimtelijke Ordening en Sport, over het opleggen van een wettelijke hypotheek door de stedenbouwkundige inspectie - 572 (2010-2011)	12
Vraag om uitleg van de heer Lode Ceyskens tot de heer Philippe Muyters, Vlaams minister van Financiën, Begroting, Werk, Ruimtelijke Ordening en Sport, over de wijzigende rol van de gewestelijke ambtenaren Ruimtelijke Ordening en de gemeentelijke ontvoogdingsbeweging - 713 (2010-2011)	15

■

Voorzitter: de heer Bart Martens

Vraag om uitleg van de heer Bart Van Malderen tot de heer Philippe Muyters, Vlaams minister van Financiën, Begroting, Werk, Ruimtelijke Ordening en Sport, over bouwberoepen - 505 (2010-2011)

De voorzitter: De heer Van Malderen heeft het woord.

De heer Bart Van Malderen: Voorzitter, minister, collega's, deze vraag zou thuishoren in de commissie Werk als het zou gaan over bouwberoepen, maar het gaat wel degelijk over beroepen in bouwprocedures.

Sinds de inwerkingtreding van de Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening (VCRO) is er een Raad voor Vergunningsbetwistingen geïnstalleerd en is er wat veranderd in het kader van een beroep in de procedure van bouwvergunningen. Het beroep kan worden ingesteld door de aanvrager van de vergunning, maar ook door andere belanghebbenden zoals derden die rechtstreeks of onrechtstreeks hinder dreigen te ondervinden door de beslissing, door de gewestelijke stedenbouwkundige ambtenaar (GSA) of door verenigingen die collectieve belangen behartigen.

Minister, in de eerste helft van dit jaar stelde ik u een schriftelijke vraag die u in juni beantwoord hebt. Daaruit blijkt dat van de ingediende beroepen de GSA in 51 procent van de gevallen wordt bijgetreden, de aanvrager in 35 procent en de derden in 23 procent van de gevallen. Van de 835 ingediende beroepen werden er 260 ingewilligd. Daarbij vallen ook de grote regionale verschillen op bij de beroepen die zijn ingesteld door de GSA. Als je dat omkeert, dan krijgt in bijna 70 procent van de gevallen de klager ongelijk.

De beroepsmogelijkheden werden ingebouwd om de burger – individueel of collectief – mondiger te maken. Het gros van de bezwaren wordt niet aanvaard waardoor men – en die vaststelling doe ik ook als schepen van een middelgrote stad in Vlaanderen – de indruk krijgt dat burenruzies vaak worden uitgevochten door middel van een stedenbouwkundige procedure en dat er heel vaak niet-stedenbouwkundige gronden oorzaak zijn van een beroep door derden. Ik kan u voorbeelden geven van disputen over het overnemen van een gemene muur die worden beslecht door middel van een beroep. Het lijkt me problematisch te zijn, zeker omdat in 70 procent van de gevallen de mensen de procedure moeten volgen en daardoor in problemen komen met financiering, in problemen komen met aannemers, in problemen komen met gestandhoudingstermijnen van offertes die worden overschreden enzovoort.

Doordat er geen ontvankelijkheidsonderzoek gebeurt voor de uitspraak van de provincie, wordt het kaf niet van het koren gescheiden en zorgen de procedures enkel voor vertragingen die meer niet dan wel tot wijzigingen leiden. Men kan dus spreken van een zekere 'schijninspraak'.

Minister, beschikt u intussen over recentere cijfers dan die van 21 juni? Hoe staat u tegenover het derdenberoep in zijn huidige vorm? Acht u bijsturing nodig? Hoe reageert u op de regionale verschillen? Hoe denkt u deze regionale verschillen te kunnen aanpakken? Hoe staat u tegenover het invoeren van een ontvankelijkheidsonderzoek?

De voorzitter: Mevrouw Taeldeman heeft het woord.

Mevrouw Valerie Taeldeman: Voorzitter, minister, het was inderdaad een interessante schriftelijke vraag van de heer Van Malderen. Ook zijn vraag om uitleg is interessant.

De heer Van Malderen suggereert in zijn vraag om uitleg een ontvankelijkheidsonderzoek te organiseren bij ontvangst van het beroep, om op die manier een soort 'vroegere triage' te doen. Vanuit onze fractie zijn we daarvoor een beetje bang omdat de procedures al zwaar en lang genoeg zijn. We vrezen dat het ontvankelijkheidsonderzoek de procedures nog langer zou kunnen maken.

Twee weken geleden hebben we in deze commissie een amendement goedgekeurd waardoor we de mogelijkheid creëren dat de Raad voor Vergunningsbetwistingen contractuele aanwervingen kan doen zodat er voldoende mensen zijn om de beroepen te behandelen.

De voorzitter: Minister Muylers heeft het woord.

Minister Philippe Muylers: Voorzitter, het laatste is juist. We hebben extra middelen uitgetrokken om de achterstand weg te werken. We hebben het in het verleden al zeer uitvoerig gehad over de Raad voor Vergunningsbetwistingen.

Ik beschik momenteel niet over recentere cijfers. Ik ben het met u eens dat dit een zeer interessante vraag is die ons wat inzicht heeft gegeven. Het wordt steeds moeilijker om een totaalzicht te hebben. Er is de codex, de ontvoogding, het verschuiven naar de Raad voor Vergunningsbetwistingen van de beroepen. Mijn administratie kan op dit moment geen totaalzicht over de beroepen bieden. Dat is een ongewenste situatie.

Naar aanleiding van uw vraag heb ik dan ook aan mijn administratie gevraagd een monitoring op te zetten. We starten met een project voor monitoring van beroepen. Momenteel is een proefproject opgestart met een ontvoogde en een niet-ontvoogde gemeente per provincie. Heel wat van die beroepen worden ingesteld op het lagere niveau.

Wat betreft het aantal beroepen bij de Raad voor Vergunningbetwistingen verwijs ik naar het recente jaarverslag. De vorige weken hebben we dat hier grondig besproken. Doordat we nog geen resultaten hebben van de nieuwe monitoring, kan ik natuurlijk wel wat moeilijker antwoorden op uw andere vragen.

Het is belangrijk dat we zicht hebben op het wat en hoe van de derdenberoepen. De derdenberoepen zijn samen genomen met de beroepen van adviesinstanties. Je zou dus dat onderscheid moeten maken om het echt over derdenberoepen te kunnen hebben. Daarnaast is er ook het inhoudelijke aspect. Wat relevant is, is niet of het derdenberoep is ingewilligd of niet, maar of de bouwheer wel of niet kan bouwen.

Ik zal u illustreren waarom die inhoud belangrijk is. De inwilliging van een beroep door de aanvrager betekent meestal dat er gebouwd mag worden. Inwilliging van een derdenberoep betekent dat er niet gebouwd mag worden. Een beroep kan ook gedeeltelijk ingewilligd worden. Een deputatie kan bij het beslissen over een beroep een beperkte planwijziging doorvoeren. Hiermee kan tegemoet worden gekomen aan het bezwaar – dus een inwilliging van het beroep –, maar dan wordt toch een vergunning afgeleverd. Beroepen kunnen ook ingesteld worden tegen de voorwaarden van een vergunning, zelfs door derden. Je kunt er dus niet uit afleiden of er al dan niet gebouwd kan worden. Het niet inwilligen van een derdenberoep betekent niet automatisch dat er gebouwd mag worden en vice versa. Dat maakt dat die cijfers niet zomaar zonder nuances geïnterpreteerd kunnen worden.

Ook wat de regionale verschillen betreft, moeten we dat ten gronde gaan bekijken. Uit de cijfers die we hebben, kunnen immers onvoldoende conclusies getrokken worden. Ik verwijs bijvoorbeeld naar een bevraging die we gedaan hebben bij de gewestelijke stedenbouwkundig ambtenaren. Die leert ons dat in goed georganiseerde gemeenten, waar men meer inzet op vooroverleg, de kans op een beroep veel geringer is. Dat is ook de weg die wij in deze regeerperiode willen volgen: meer participatie en meer draagvlak. Die gemeenten zullen misschien even streng of zelfs strenger zijn dan andere gemeenten, maar het effect van het beroep is op een andere manier opgevangen.

U vroeg naar mijn standpunt over het invoeren van ontvankelijkheidonderzoek. Ik wil u erop wijzen dat dat vandaag al bestaat. Voor beroepen bij de deputatie wordt de ontvankelijkheid in de Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening geregeld. De criteria zijn: de termijnen waarbinnen het beroep wordt ingediend, de wijze van verzending en het betalen van dossierkosten. Ik geef graag toe dat dat vormkwesties zijn. Die tellen ook bij de Raad voor Vergunningsbetwistingen. Ook daar heb je criteria: de termijnen, een aantal vormvereisten,

de wijze van verzending en het betalen van het rolrecht. Zoals ter sprake kwam bij de bespreking van het programmadecreet, willen we het rolrecht uitbreiden voor derde of andere tussenkomende partijen.

Vandaag bestaan er geen inhoudelijke criteria die de ontvankelijkheid van het beroep bepalen. Als blijkt dat derdenberoepen veelal onterecht en vertragend werken, moeten we bekijken wat we daarmee doen. Voorlopig hebben we daar nog te weinig zicht op.

We moeten die monitoring hebben om een beetje zicht te krijgen op wie waarvoor beroep aantekent, en op welke manier op dat beroep gereageerd wordt. Alleen met cijfers en statistieken kunnen we daar vandaag niet mee verder.

De voorzitter: De heer Van Malderen heeft het woord.

De heer Bart Van Malderen: Minister, ik dank u voor uw antwoord.

Mevrouw Taeldeman, u sprak over de Raad voor Vergunningsbetwistingen. Hier ging het wel degelijk over beroepen van derden bij de deputatie, waar de problematiek van de schorsing speelt. Een beroep bij de Raad voor Vergunningsbetwistingen schorst een vergunning als such niet. Dat leidt tot een uitspraak achteraf. Ook daar zijn er wel wat problemen met zich opstapelende dossiers, maar het meest acute lijkt mij te zijn dat iemand een vergunning krijgt, zijn periode van een maand moet uitzitten, en vervolgens geconfronteerd wordt met een beroep, dat dan weer aanleiding geeft tot een vertraging van een aantal maanden, als de provincie de hele procedure gaat uitputten. Dan ben je al gauw een aantal maanden verder, en in een geval van bouwen of niet bouwen is dat voor een aanvrager een gigantisch probleem.

We merken dus dat van een goed bedoeld middel, namelijk derden inspraak geven in de procedure, mogelijk wat misbruik gemaakt wordt. Het is dan ook belangrijk, minister, dat dit gemonitord wordt. In die zin ben ik blij dat u initiatief neemt. Het is wel jammer dat we die cijfers vandaag niet of weinig adequaat hebben.

Wanneer denkt u dat systeem op poten te hebben? We moeten daar dan duidelijke conclusies uit trekken en met zo min mogelijk bijkomende procedure minstens toetsen of een beroep stedenbouwkundige gronden heeft of niet. Dat hoeft geen zware procedure te zijn. Zo kan mogelijk al veel miserie uit de wereld geholpen worden.

De voorzitter: Minister Muylers heeft het woord.

Minister Philippe Muylers: Over de timing kan ik weinig zeggen. We zijn gestart met per provincie één ontvoogde en één niet-ontvoogde gemeente. Het zal ervan afhangen hoeveel beroepen er in die periode zijn.

We zullen het in elk geval nauwlettend bijhouden. Ofwel stelt u dan opnieuw een vraag, ofwel kunnen we het ook, als we denken dat we er de eerste conclusies uit kunnen trekken, door de voorzitter spontaan laten agenderen in de commissie.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

■

Vraag om uitleg van mevrouw Valerie Taeldeman tot de heer Philippe Muylers, Vlaams minister van Financiën, Begroting, Werk, Ruimtelijke Ordening en Sport, over de opname van een minimumniveau hernieuwbare energie in bouwvoorschriften - 688 (2010-2011)

De voorzitter: Mevrouw Taeldeman heeft het woord.

Mevrouw Valerie Taeldeman: Minister, om de globale Europese doelstelling voor 2020, met name een aandeel van 20 procent van hernieuwbare energieverbruik, te bereiken, legt een Europese richtlijn ter bevordering van energie uit hernieuwbare bronnen lidstaten bindende doelstellingen op betreffende het aandeel van hernieuwbare energiebronnen. Het aandeel van

hernieuwbare energiebronnen in België zou moeten stijgen naar 13 procent in 2020. In een nationaal actieplan moesten de lidstaten in 2010 sectorale doelstellingen en maatregelen bepalen voor de sectoren elektriciteit, warmte en koeling, en transport.

Volgens diezelfde Europese richtlijn dienen de lidstaten tegen 2015 in bouwvoorschriften voor nieuwe en gerenoveerde gebouwen bindende voorwaarden te verwerken omtrent het minimumniveau energiegebruik uit hernieuwbare bronnen. Ik citeer uit artikel 13, paragraaf 4, uit die Europese richtlijn: “In het kader van hun bouwvoorschriften en -regels voeren de lidstaten passende maatregelen in om het aandeel van alle soorten energie uit hernieuwbare energiebronnen in de bouwsector te vergroten. Bij de vaststelling van zulke maatregelen of in hun regionale steunregelingen kunnen de lidstaten rekening houden met nationale maatregelen die verband houden met aanzienlijke verbeteringen van de energie-efficiëntie en met warmtekrachtkoppeling en passieve, lage- of nulenergiegebouwen. In hun bouwvoorschriften en -regels of op andere wijze met gelijkwaardig effect eisen de lidstaten in voorkomend geval uiterlijk 31 december 2014 dat in nieuwe gebouwen en bestaande gebouwen die ingrijpend worden gerenoveerd minimumniveaus van energie uit hernieuwbare bronnen worden gebruikt.”

Minister, hebt u over de richtlijnen al contact gehad of overleg gepleegd met minister van Energie Van den Bossche? Een stedenbouwkundige verordening lijkt het meest aangewezen instrument om deze Europese richtlijn te vertalen en deze voorschriften op Vlaams niveau te implementeren. Hebt u eventuele alternatieven in gedachten? Hebt u al een zicht op de manier waarop de controle van de uitvoering van deze voorschriften zal worden aangepakt? Zal dat bijvoorbeeld door een sectorale dienst of een dienst stedenbouw gebeuren?

De voorzitter: Minister Muylers heeft het woord.

Minister Philippe Muylers: Mevrouw Taeldeman, ik kan vrij kort zijn, zeker in antwoord op uw eerste vraag. Wat mij betreft, gaat het hier over energie-efficiëntie, dat een bevoegdheid is van minister Van den Bossche. Los van uw suggestie om te werken via een gewestelijke stedenbouwkundige verordening, is dat haar bevoegdheid als minister van Energie. Ik heb daarover met haar geen contact gehad en omgekeerd ook niet. Het is haar bevoegdheid. Ik ga ervan uit dat zij dat zal uitwerken.

Ik geloof niet dat een gewestelijke stedenbouwkundige verordening een aangewezen instrument is om deze richtlijn om te zetten, en dat in hoofdzaak om twee redenen. De belangrijkste reden is dat we in Vlaanderen over een kader beschikken in diezelfde sfeer, namelijk het EPB-decreet (energieprestatie en binnenklimaat). Dat lijkt me efficiënter en biedt ook een kader voor controle en handhaving. Het heeft geen zin om regels op te leggen die niet gecontroleerd en gehandhaafd kunnen worden.

Een tweede reden om niet via een verordening te werken, is de controle en de handhaving. Ik verwijst naar het debat in deze commissie op 13 oktober laatstleden, toen we het hadden over de toegankelijkheidsverordening. Ook in dat debat was de teneur dat we niet alles in verordeningen moeten vastleggen, zeker niet als het gaat over zaken zonder een ruimtelijke weerslag.

Ik zie hier een parallel met uw vraag, mevrouw Taeldeman, en wil die logica doortrekken naar het debat dat we hier vandaag voeren. We kunnen niet alle sectorale regelgeving binnen de ruimtelijke ordening opstellen. We kunnen wel koppelingen maken tussen sectorale normen en de stedenbouwkundige vergunningen, zoals trouwens ook gebeurt bij de EPB-regelgeving. Als we dit via een stedenbouwkundige verordening zouden regelen, durf ik me de vraag stellen of de controle en handhaving van de energieproductie wel de kerntaak vormen van de stedenbouwkundige inspectie en van de politiediensten. Ik geloof dat dat niet het geval is.

Daarnaast stelt zich de vraag hoe de vergunningverlenende overheden dat moeten controleren bij de vergunningsaanvragen. Het lijkt me efficiënter om een regeling uit te werken die

minstens gelijkaardig is aan de EPB-regelgeving en in het beste geval ermee geïntegreerd wordt. Mijns inziens is het dus aangewezen dat te doen via een aanvulling of aanpassing van het EPB-decreet.

De voorzitter: Mevrouw Taeldeman heeft het woord.

Mevrouw Valerie Taeldeman: Minister, ik dank u voor de duidelijke reactie en het duidelijk antwoord. Ik zal de vraag opnieuw stellen in de commissie Energie aan minister Van den Bossche.

Minister Philippe Muylers: Ik heb haar het antwoord ook overgemaakt.

De heer Bart Martens: Minister, u hebt gelijk als u zegt dat het initiatief van uw collega-minister van Energie moet uitgaan. Het zou echter niet slecht zijn hierover samen te zitten.

Als ik me niet vergis, staat in het regeerakkoord dat we zouden nagaan of het as-buittattest, dat achteraf moet nagaan of een bepaald bouwwerk conform de vergunning is opgetrokken, samen met het EPB-verslag kon worden afgeleverd. Als ik me niet vergis, werd er wel degelijk gepleit voor een bundeling van de controle en de handhaving van beide regelgevingen. Het kan ook een efficiënte en doelmatige inzet van mensen en middelen zijn als de stedenbouwkundige ambtenaren of controleurs daarvoor worden opgeleid. Als ze ook de toets doen met de EPB-normering, met de aansluiting op de riolering, de elektriciteits-aansluiting en dies meer, kunnen we veel efficiënter tewerk gaan. Misschien is het niet slecht om daarover het debat aan te gaan met uw collega-minister van Energie.

Die Europese regelgeving verplicht trouwens ook om binnen afzienbare tijd over te stappen naar bijna volledig energieneutrale gebouwen. Dat vereist dat op het niveau van de verkaveling vaak ingrepen moeten gebeuren. Er zal veel meer werk moeten worden gemaakt van collectieve warmtenetten, collectieve warmtekrachtkoppelingen, warmtepompen enzovoort. Dan moet men al in een veel vroeger stadium kunnen ingrijpen. Men moet dan al op het niveau van het wijkontwerp of het ontwerp van een groepswoningbouw bepaalde maatregelen kunnen nemen. Ook dan is het misschien interessant om vanuit Ruimtelijke Ordening en Stedenbouw na te gaan of men niet verordenend of via stedenbouwkundige voorschriften of verkavelingsvoorschriften bepaalde collectieve infrastructures kan voorschrijven.

De voorzitter: Dit wordt ongetwijfeld vervolgd na de vraag die mevrouw Taeldeman aan minister Van den Bossche zal stellen.

Het incident is gesloten.

■

Vraag om uitleg van mevrouw Tinne Rombouts tot de heer Philippe Muylers, Vlaams minister van Financiën, Begroting, Werk, Ruimtelijke Ordening en Sport, over zonevreemde land- en tuinbouwbedrijven - 571 (2010-2011)

De voorzitter: Mevrouw Rombouts heeft het woord.

Mevrouw Tinne Rombouts: Minister, naar aanleiding van de opmaak van de gewestplannen zijn heel wat land- en tuinbouwbedrijven die in orde waren met hun vergunningen, zonevreemd komen te liggen. Soms zijn er wat foutjes of misschien wel bewuste keuzes gemaakt om gebieden in te kleuren. Veelal gaat het over groengebied. Dat heeft een effect op die landbouwbedrijven. In het verleden waren zij in orde met alle vergunningen. Nu liggen zij zonevreemd. Dat heeft de voorbije dertig jaar gezorgd voor een druk op die bedrijven. Indien zij hun bedrijfsactiviteiten wensten aan te passen, zelfs inzake normering – Vlaanderen vraagt om ingrepen te doen inzake milieu en dierenwelzijn –, moesten zij daarvoor de nodige vergunningen krijgen. Dat is altijd een lijdensweg geweest.

Heel wat van die bedrijven liggen in groengebied. Op lokaal vlak en met heel wat andere partners is er duidelijkheid dat die bedrijven in landbouwgebied zouden moeten liggen. Binnen de afbakening van het buitengebied zouden alle rechtzettingen en definitieve keuzes moeten kunnen worden gemaakt.

Door de zonevreemde ligging die deze bedrijven vandaag hebben, komen zij in de problemen met bouwvergunningen en milieuvergunningen. Wat de zaak nog precairder maakt, is dat heel wat land- en tuinbouwbedrijven in 2011 te maken krijgen met de hernieuwing van hun vergunning. Zij vragen zich af hoe ze die hernieuwing in goede banen kunnen leiden. Daarom had ik deze vraag in eerste instantie aan minister Schauvliege gesteld. Zij is immers bevoegd voor het leefmilieu. Nu blijkt dat er niet is voorzien in een uitzondering voor de hernieuwing van een milieuvergunning omdat de milieuwetgeving terugvalt op de ruimtelijke ordening. Ik kom dan ook opnieuw bij u terecht. Hoe kunt u ervoor zorgen dat deze bedrijven hun rechtszekerheid niet verliezen?

Om een stedenbouwkundige bestemming in orde te krijgen, kijken die bedrijven in eerste instantie uit naar de afbakening van het buitengebied. Als we echter enige realiteitszin aan de dag leggen, stellen we ook vast dat al die ruimtelijke uitvoeringplannen (RUP's) onmogelijk volgend jaar kunnen worden goedgekeurd. De procedure voor een RUP dat moet worden opgemaakt door de Vlaamse overheid, zal op korte termijn dan ook geen oplossing bieden voor de investeringen die deze bedrijven nu willen doen en voor de hernieuwing van hun milieuvergunning.

Uit het antwoord van minister Schauvliege heb ik begrepen dat een planologisch attest eventueel wel een mogelijke oplossing zou kunnen bieden. Het heeft voldoende stedenbouwkundige basis om die milieu- en bouwvergunningen eventueel te krijgen.

Minister, welke oplossing ziet u om deze bedrijven op korte termijn toekomstzekerheid te bieden, bijvoorbeeld door het mogelijk te maken dat deze bedrijven hun milieuvergunning of de hernieuwing van hun vergunning voor 2011 kunnen verkrijgen? Is het planologisch attest de enige mogelijkheid of zijn er andere mogelijkheden?

Een land- of tuinbouwbedrijf kan een planologisch attest aanvragen om aan bovenstaande problematiek een oplossing te bieden. De gemeentelijke overheid treedt hierin op als eerstelijnsloket. Bedrijfsvoerders moeten dus naar de lokale stedenbouwkundige dienst, die het ontvankelijkheids- en volledigheidsonderzoek doet. Daarna stuurt die het dossier door naar het beleidsniveau dat een eventueel RUP mag opmaken. Welke overheid is bevoegd om RUP's op te maken om zonevreemde landbouwbedrijven planologisch te regulariseren? Het is immers die overheid die dan ook het planologisch attest zal afleveren. Als een landbouwer de vraag voor een planologisch attest stelt aan een gemeente, kan die gemeente dat dan afleveren? Is de gemeente dan ook bevoegd voor de opmaak van het RUP? Eigenlijk gaat het om een afbakening van het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen. Ik veronderstel dan ook dat Vlaanderen verantwoordelijk is voor de opmaak van het RUP. Wie moet wat doen en wie is waarvoor verantwoordelijk? Stel dat deze opdracht voor Vlaanderen is, zijn uw diensten dan in staat om op korte termijn de planologische attesten en de daaruit voortvloeiende RUP's op te maken voor dit soort landbouwbedrijven?

Indien deze bedrijven uiteindelijk via een RUP weer zone-eigen komen te liggen, dienen zij hiervoor dan planbaten te betalen of is hier in uitzonderingsmaatregelen voorzien? Met andere woorden: geldt de uitzondering van artikel 2.6.5, ten zesde, ook voor deze categorie van bedrijven? Er zijn een aantal uitzonderingen mogelijk, zeker als alle overheden en alle instanties het erover eens zijn dat er destijds bij de gewestplaninkleuring een fout is gebeurd.

Als de planologische attesten geen oplossing zouden bieden, dringen er zich dan nieuwe initiatieven op om voor deze bedrijven een tijdige oplossing uit te kunnen werken? In welke richting denkt u, welke acties zijn hiervoor nodig en hebt u zicht op het tijdsbeslag?

De voorzitter: De heer Vandaele heeft het woord.

De heer Wilfried Vandaele: Voorzitter, minister, mevrouw Rombouts haalt natuurlijk een zeer specifiek probleem aan, maar ik had het gevoel dat we met het reparatiedecreet op de codex – dat we trouwens samen hebben ingediend – al een versoepeling in gang hebben gezet. Ik verwacht ook nog wel wat van de AGNAS-procedure (afbakening van de gebieden van de natuurlijke en agrarische structuur) waarvan ik hoop dat de landbouwsector zijn verantwoordelijkheid zal nemen in een geven-en-nemenverhaal.

Als het gaat om het zoeken van duurzame oplossingen voor gerechtvaardigde problemen, ben ik altijd bereid om mee te zoeken. Ik ken een aantal dossiers. Ik heb soms het gevoel dat het gaat om zonevreemden die op een bepaald moment wetens en willens dingen gedaan hebben die niet mochten en die hopen dat er misschien een regularisering komt. Dat is natuurlijk een heel ander verhaal, waarmee we minder compassie moeten hebben dan met die dossiers waar een gerechtvaardigde vraag bestaat.

De heer Bart Martens: Minister, ik denk dat dossier ook aantoont dat we voortgang moeten maken met het afbakenen van onze openruimtestructuur. We slepen het al verschillende regeerakkoorden mee dat we dringend werk moeten maken van de gelijktijdige afbakening van 750.000 hectare herbevestigd agrarisch gebied, 38.000 hectare bijkomende natuur- en 10.000 hectare bijkomende bosgebieden. Er is nu een methode uitgewerkt om het op een meer consensuele basis te doen, maar die moet op een gegeven moment wel beginnen op te leveren. Dan zal het heel duidelijk zijn waar agrarische activiteiten permanent zullen kunnen blijven, waar bepaalde agrarische activiteiten niet verenigbaar zijn met natuur. In die oefening zal de oplossing voor dit probleem grotendeels moeten worden gevonden.

De voorzitter: Minister Muylers heeft het woord.

Minister Philippe Muylers: Voorzitter, aan uw uiteenzetting heb ik niets toe te voegen. U hebt gelijk.

Mevrouw Rombouts, ik denk dat u uw vraag juist aan minister Schauvliege had gesteld omdat het in eerste instantie gaat over het opvangen van een milieuvergunningenpiek. Als ik me niet vergis, is dat een bevoegdheid van de minister bevoegd voor het leefmilieu. Ook het parlement heeft vorig jaar zelf een initiatief genomen en een oplossing naar voren geschoven. In uw vraag zit natuurlijk hier en daar ook iets over Ruimtelijke Ordening, waar ik zeker dieper op zal ingaan.

Er is ook nog een tweede zaak die ik wil aankaarten, maar waar ik een andere toon wil zetten. Bedrijven – en zeker ook landbouwbedrijven – hebben vaak veel vragen, maar zonevreemdheid wordt door veel mensen nogal vaak wordt afgeschilderd als een groot probleem voor die bedrijven. Als het maatschappelijk draagvlak er is en als de nodige vergunningen er zijn, moet het niet meer als een probleem worden gecommuniceerd, ook niet aan die mensen. Er bestaan nu al oplossingen en ik stel dan ook voor dat we dan zeggen dat er geen probleem is. Voor historisch gegroeide bedrijven die beschikken over een milieuvergunning en een stedenbouwkundige vergunning is er trouwens geen probleem. Ik denk dat de meesten waar u het over hebt, in die positie zitten.

Artikel 5.6.7 van de Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening zorgt er net voor dat er een verruiming komt zodat de mogelijkheid gecreëerd wordt voor bijvoorbeeld het hernieuwen van een milieuvergunning van zonevreemde land- en tuinbouwbedrijven. Dat is de essentie van het antwoord. Voor bedrijven die historisch gegroeid zijn, bedrijven die vandaag een milieuvergunning hebben en waar een vernieuwing moet gebeuren, biedt de codex met de artikels die jullie hebben ingediend en met het artikel 5 de nodige zekerheid. Ik stel dus voor om de communicatie, ook naar die bedrijven, correct te doen.

Een ander spoor is dat van het planologisch attest. Minister Schauvliege heeft dat ook aangehaald. Ook dan gaat het meestal over bedrijven die vandaag hoofdzakelijk vergund zijn, want dan is er weinig probleem voor een planologisch attest. Het is wel geen oplossing voor het opvangen van de milieuvergunningenpiek, maar de codex biedt daarvoor een oplossing.

Ik geloof dat we ons beter blijven inzetten voor de gestructureerde afbakening van de natuurlijke en agrarische structuur, eerder dan voor het ad hoc opmaken van relatief kleine ruimtelijke uitvoeringsplannen. We maken hier werk van en de signalen over de vernieuwde vorm van besluitvorming zijn positief. Zowel de heer Vandaele als de voorzitter heeft dat aspect naar voren gebracht.

Ik wil er trouwens op wijzen dat een positief planologisch attest niet altijd gevolgd hoeft te worden door een opmaak van een ruimtelijk uitvoeringsplan. De beoordeling over de bevoegdheid gebeurt trouwens door de gedelegeerd planologisch ambtenaar en niet door de lokale overheid. Voor bedrijven gelegen in kwetsbare natuurgebieden of Natura 2000-gebieden is dat in principe het Vlaams Gewest. De regeling voor wat betreft de planbaten geldt uiteraard ook voor landbouwbedrijven. U kunt het vinden in de codex. Ook gelden de relevante uitzonderingsgronden voor een vrijstelling hiervan. Ik denk dat er voldoende vrijstellingen mogelijk zijn, waardoor er geen paniek moet zijn.

Ik concludeer en antwoord daarbij ook op uw vraag met betrekking tot nieuwe initiatieven. Omdat de criteria voor het verlenen of hernieuwen van een milieuvergunning binnen de milieureglementering worden bepaald en niet binnen de ruimtelijke ordening, vind ik dat er voor deze problematiek best een oplossing – als die nog nodig is na de uitleg die ik u heb gegeven – wordt gezocht binnen de context van de milieureglementering. Ik had de indruk dat u zei dat men geen vergunning kon geven als het zonevreemd is. Dat is dus fout. Men kan dat wel. Neem de wijziging van de codex. Jullie hebben een initiatief genomen voor de milieuvergunningpijk. Ik denk dus dat het probleem – bij vernieuwing – is opgelost. Als het gaat om een uitbreiding of wijziging van de activiteiten die om milieukundige of ruimtelijke redenen echt niet wenselijk zijn op de huidige locatie, lijkt het me zinvol om dat geval per geval te onderzoeken.

Ik veronderstel dat uw vraag niet ging over enkele vragen hierover in zeer specifieke gebieden waar de huidige locatie blijkbaar niet als een goede locatie voor uitbreiding of wijziging wordt beschouwd. Ik had begrepen dat uw vraag vooral ging over de vernieuwing van de vergunning.

Mevrouw Tinne Rombouts: Minister, het gaat hier niet over bedrijven die willens en wetens iets verkeerd zouden hebben gedaan. We zijn het erover eens dat het niet de bedoeling is om een extra oplossing uit te werken voor zaken die heel bewust tegen alle wetgeving ingaan. Hier gaat het over bedrijven die volledig in orde waren, maar die door de inkleuring zonevreemd zijn komen te liggen. Wij willen ook niet afwijken van het punt van de gelijktijdige afbakening.

Maar er zijn vandaag een aantal bedrijven die een hernieuwing moeten doen. We weten alleen dat er nog meerdere zullen komen. Er zijn heel wat bedrijven die nog een hernieuwing moeten doen vanaf 2011 of de daaropvolgende jaren, maar er zijn ook bedrijven die na dertig jaar hun bedrijfsvoering eindelijk willen gaan aanpassen, bijvoorbeeld als er een jonge overnemer is. Die bedrijven komen vandaag wel degelijk in de problemen als zij zonevreemd gelegen zijn.

Ik heb vandaag weet van vergunningen voor de uitbreiding van mestopslag die geweigerd worden omdat die bedrijven zonevreemd gelegen zijn. Die bedrijven moeten met andere woorden buiten hun eigen bedrijfssite naar oplossingen gaan zoeken. Ze riskeren op die manier volledig gesloten te worden, of in elk geval hun economische activiteiten niet verder te kunnen zetten. Op welke manier kunnen die bedrijven specifiek voortgaan, met het besef dat wij voor die gelijktijdige afbakening willen blijven gaan?

U haalt aan dat er eventueel kan worden gewerkt met de codex, artikel 5, 6 en 7. Op welke wijze kunnen die dan een afwijking krijgen? De manier waarop de milieuvergunning wordt afgeleverd, is immers nog altijd de stedenbouwkundige basis. Kunt u dat wat nader toelichten?

U stelt dat een planologisch attest wel nog eventueel een oplossing zou kunnen bieden. Het is dan inderdaad de gewestelijke stedenbouwkundig ambtenaar die oordeelt wie wat moet doen. De gemeente moet dat dan vragen bij de gewestelijke stedenbouwkundig ambtenaar. Ik weet dat daar nogal vaak discussie over is. Als een bedrijf die vraag wil oplossen met een planologisch attest, moet die de vraag dan stellen aan de gemeente en is het het gewest dat het planologisch attest moet afgeven, of is het de gemeente? Is daar een rode draad in te vinden?

Ik heb begrepen dat u verder geen andere acties ziet, maar dat er via de codex een oplossing zou moeten kunnen zijn voor die bedrijven.

De voorzitter: Minister Muylers heeft het woord.

Minister Philippe Muylers: Mevrouw Rombouts, u stelt eigenlijk totaal verschillende vragen en trekt ze dan allemaal op één lijn. U spreekt over de vernieuwing van een vergunning naar aanleiding van het verlopen van een vergunning. Daar heb ik een antwoord op gegeven. En dan zijn er vragen naar uitbreiding en zo meer. Ik heb geen oplossingen voor individuele gevallen van bedrijven die willen uitbreiden. Dat moet plaatselijk bekeken worden. Is een planologisch attest daar een mogelijkheid? Dat zou kunnen.

Wie dat moet uitbetalen, hangt af van de situatie. Is het in kwetsbaar gebied, dan moet dat bij het Vlaamse Gewest bekeken worden. Maar een planologisch attest kan ook door de gemeente gegeven worden, als het binnen de gebieden is waar de gemeente het mag doen. Daar bestaat regelgeving over. Het kan ook zijn dat er geen enkele uitbreiding mogelijk is, dat er geen planologisch attest wordt gegeven of dat er al of niet een RUP gemaakt moet worden. Dat is compleet verschillend geval per geval. Dat is besproken en bekeken in de codex en op andere plaatsen.

Dat is een totaal ander geval dan bij een bedrijf dat vergund en met alles in orde is en bovendien niet over een uitbreiding spreekt. U haalde zelf het voorbeeld aan van iemand die zijn mestopslag wil uitbreiden. Dat zijn nieuwe, bijkomende zaken. Daarvoor bestaan procedures. Er wordt geen enkele zekerheid gegeven, ook niet aan een landbouwbedrijf, om morgen naar om het even welke uitbreiding te kunnen gaan. Dat zal individueel bekeken moeten worden.

De voorzitter: Mevrouw Rombouts heeft het woord.

Mevrouw Tinne Rombouts: Die uitbreiding van mestopslag gaat voor alle duidelijkheid niet over de uitbreiding van het bedrijf. Wij vragen in de wetgeving dat men in zes maanden opslag moet voorzien. Dat is meer dan in het verleden. Het aantal dieren en dergelijke is dus geen uitbreiding van het bedrijf. Het gaat om aanpassingen met betrekking tot milieuwetgeving en dergelijke meer. Dat is iets anders dan indien het over een volledige uitbreiding gaat.

Uiteraard moet bedrijf per bedrijf bekeken worden of een planologisch attest een oplossing kan bieden. Mijn vraag is wie dat attest voor dergelijke bedrijven moet afleveren. Blijkbaar kan daar geen duidelijk antwoord op gegeven worden. Ik zal dat verder nakijken. Ik hoop dat we daar enige duidelijkheid in krijgen. Als elke gemeente bedrijf per bedrijf moet bekijken wie een planologisch attest moet afleveren, kan daar nogal wat over gediscussieerd worden.

Minister Philippe Muylers: Het staat heel duidelijk in de wetgeving wie voor welk gebied al of niet een planologisch attest kan afleveren. Ik kan u de artikelen toesturen waarin u dat kunt terugvinden.

Mevrouw Tinne Rombouts: Dat zou fijn zijn. Dank u.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

■

Vraag om uitleg van de heer Lode Ceyskens tot de heer Philippe Muyters, Vlaams minister van Financiën, Begroting, Werk, Ruimtelijke Ordening en Sport, over het opleggen van een wettelijke hypotheek door de stedenbouwkundige inspectie - 572 (2010-2011)

De voorzitter: De heer Ceyskens heeft het woord.

De heer Lode Ceyskens: Voorzitter, minister, collega's, als plegers van stedenbouwkundige inbreuken veroordeeld worden tot een herstel in de oorspronkelijke staat, kan de gewestelijke stedenbouwkundige inspectie een hypotheek laten leggen op de betreffende woning. Die maatregel vindt zijn juridische basis in artikel 6.2.1 van de Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening. In tegenstelling tot de herstellordering en de ambtshalve uitvoering, hoeft ze niet voorgelegd te worden aan de Hoge Raad voor het Handhavingsbeleid voor advies.

Minister, de idee achter deze hypotheek is dat op die manier een waarborg ontstaat die voldoende groot is om de kosten verbonden aan een eventuele ambtshalve uitvoering, te dekken. Die hypotheek is zonder twijfel ook een sterk drukkingsmiddel om het vonnis alsnog te laten uitvoeren door de veroordeelde zelf.

We stellen echter vast dat in sommige gevallen wettelijke hypotheeken worden ingeschreven, niet alleen op het betreffende goed, maar ook op andere onroerende eigendommen van de veroordeelde, waar desgevallend geen stedenbouwkundige inbreuken zijn vastgesteld. Dat kan een bijzonder bijeffect hebben op het moment dat die hypotheek wordt gelegd op goederen waarvan de veroordeelde niet de enige eigenaar is. Ik verwijs bijvoorbeeld naar onroerende zaken die in onverdeeldheid zijn. Zo worden onroerende goederen de facto onverkoopbaar. Op die manier kunnen in de praktijk een vader, moeder, broer of zus van iemand die een stedenbouwkundige overtreding heeft begaan, mee veroordeeld worden voor een overtreding waar zij in de verste verte niets mee te maken hebben.

Op dat moment is de vraag of de wettelijke hypotheek dan nog gebruikt wordt waar ze voor dient. Heeft ze nog steeds als doel om de eventuele kosten van een ambtshalve uitvoering te dekken? Of wordt ze op dat moment louter gebruikt als drukkingsmiddel, als aanvulling op de dwangsommen? Ik hoef u natuurlijk niet te vertellen dat als in een familie een dergelijke situatie ontstaat, waarbij het goed dat eigendom was van vader en moeder, nu onverdeeld is en uiteindelijk niet kan worden verkocht door een van de kinderen, voor een zware druk zorgt, ook van de broers en zusters.

Minister, het zou toch spijtig zijn als de indruk wordt gewekt dat Vlaanderen familieleden van veroordeelden gaat belasten met een hypotheek om zo onrechtstreeks druk uit te oefenen op de veroordeelde. Ik zeg niet dat dit de bedoeling was van de inspectie, maar dergelijke situaties zijn niet echt draagvlakverhogend wat onze handhaving betreft. En we hebben het er in deze commissie al dikwijls over gehad dat we dat hard nodig hebben in het geval van handhaving.

Minister, vindt u niet dat dergelijke verregaande drukkingsmiddelen het best voorbehouden blijven tot de panden waar de eigenlijke overtredingen zijn gebeurd? Hoe staat u tegenover de situatie waarbij onroerende goederen die in onverdeeldheid zijn, onderworpen worden aan een wettelijke hypotheek?

De voorzitter: Mevrouw De Waele heeft het woord.

Mevrouw Patricia De Waele: Voorzitter, ik vind het een zeer interessante vraag. Ik wens me erbij aan te sluiten.

Ik zou de vraag wel wat willen verruimen. Dergelijke gevallen doen zich niet alleen voor bij stedenbouwkundige overtredingen of als daar discussie over bestaat, maar ook als er zogenaamd een inbreuk is op de Vlaamse Wooncode, als eigendommen op een inventaris van leegstand komen en er al dan niet een bezwaar gelegd wordt, en dat bezwaar al dan niet rechtmatig is. Als een eigendom op de inventaris van leegstand staat, komt men in een

gelijkaardige situatie terecht en kan er ook een hypotheek worden gelegd op de verschillende eigendommen van de eigenaar van een eigendom dat bezwaard is omdat het op een inventaris van leegstand staat. Ik stel dus voor de vraag ruimer te bekijken en ook in aanmerking te nemen dat als een eigendom op die inventaris staat, het eenzelfde behandeling geldt.

De voorzitter: De heer Vandaele heeft het woord.

De heer Wilfried Vandaele: Dat zijn natuurlijk allemaal complexe problemen. Het komt er echter wel op neer dat mensen op een bepaald moment iets hebben gedaan dat ze eigenlijk niet hoorden te doen, dat ze daarvoor gestraft werden. Mijnheer Ceyskens, via erfzonde, een begrip dat ik niet heb uitgevonden en dat meer in uw kringen voorkomt, krijgen ze er dan ook nog mee te maken.

De heer Lode Ceyskens: Mijnheer Vandaele, ik heb me er nog niet aan gewaagd om de zonde bij u te bestuderen. Ik heb er trouwens niet veel tijd voor. Ik wil gewoon duidelijk maken dat ik helemaal geen pleidooi heb gehouden om de mensen die de overtreding hebben begaan, vrij te stellen van zonde. Ik had het over de broers en zussen, die daardoor gedupeerd worden. Als iemand bijvoorbeeld een verkeersovertreding begaat, krijgt de broer of zus ook geen proces-verbaal.

De voorzitter: Minister Muylers heeft het woord.

Minister Philippe Muylers: Voorzitter, collega's, ik ben geen jurist en ik heb daar nu spijt van. Ik denk dat er hier nog zijn die geen jurist zijn.

Voor alle duidelijkheid, het gaat hier over de wettelijke hypotheek. Ik zal daar wat dieper op ingaan. De wettelijke hypotheek is een waarborgregeling die is opgenomen in de Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening. Die ontstaat zodra een gerechtelijke veroordeling definitief is. In het geval dat de heer Ceyskens aanhaalt, gaat het effectief om een gerechtelijke veroordeling. Dit artikel moet samen worden gelezen met de artikelen van de Hypotheekwet, die oorspronkelijk deel uitmaakten van het Burgerlijk Wetboek. Mijnheer Ceyskens, dat maakt het wel wat anders dan wat u naar voren brengt. Artikel 7 van het Burgerlijk Wetboek – en dat is geen Vlaamse regelgeving – stelt: "Ieder die persoonlijk verbonden is, is gehouden zijn verbintenissen na te komen, onder verband van al zijn goederen, hetzij roerende, hetzij onroerende, zo tegenwoordige als toekomstige." Het gaat hier niet alleen over het pand, maar over alle goederen.

Als men veroordeeld is, bestaat de waarborg uit alle goederen om de veroordeling te kunnen uitvoeren. Het gaat dus duidelijk niet om verbintenissen die vrijwillig worden aangegaan, maar ook om verbintenissen die voortvloeien uit onrechtmatige daden, zoals strafbare feiten. Dat wil dus zeggen dat de hypotheek komt te rusten op het gehele onroerende vermogen van de overtreder, voor de schuld die ontstaat uit de gerechtelijke veroordeling voor een bouwmisdrijf, ook als bepaalde onroerende goederen hem niet volledig, maar in onverdeeldheid met anderen toebehoren. Dat is wat in de Hypotheekwet staat. Het gaat dus niet om de codex. Men kan de zaak daar dan ook niet los van zien.

Deze hypotheek ontstaat overigens van rechtswege. Om de hypotheek tegenstelbaar te maken, moet de hypotheek ingeschreven worden. De praktijk wordt continu bevestigd door de rechtbanken. De inschrijving van de wettelijke hypotheek werd al bij herhaling betwist door overtreders, maar de eis werd steeds verworpen door de rechtbanken. De rechtbanken zien hierin de gewone toepassing van de Hypotheekwet. Uit de praktijk blijkt uiteraard dat dit middel succesvol is om veroordeelde overtreders ertoe aan te zetten de herstelmaatregel effectief uit te voeren. Het wordt in het handavingsplan beschouwd als een drukkingsmiddel, maar eigenlijk is het dat dus niet. Het is een waarborgregeling die de kosten voor de ambtshalve uitvoering moet dekken.

Mijnheer Ceyskens, op uw eerste vraag kan ik concreet antwoorden dat een beperking van de wettelijke hypotheek tot het onroerend deel waarop de bouwvoertreding rust in de praktijk

een waardeloze waarborg zou opleveren. De veroordeling bestaat er soms in om de constructie af te breken. Als er een hypotheek rust op het stuk dat moet worden afgebroken, dan kan dat wel heel waardeloos worden. Dat is niet de bedoeling, want het gaat om de filosofie van de waarborgregeling. Bovendien zie ik niet in waarom we bij een veroordeling voor een bouwmisdrijf een uitzondering zouden moeten maken op de algemene toepassing van de Hypotheekwet. Maar ik denk dat u dat al had begrepen.

Dat is eigenlijk ook mijn antwoord op de tweede vraag. De algemene toepassing van de Hypotheekwet voorziet er nu eenmaal in dat de hypotheek ook rust op goederen in onverdeeldheid. Niemand is daarbij verplicht om in onverdeeldheid te blijven. De wet voorziet in een oplossing voor deze gevallen. Het Burgerlijk Wetboek stelt duidelijk dat niemand kan worden verplicht in onverdeeldheid te blijven en dat de verdeling te allen tijde kan worden gevorderd. Men kan steeds – zoals dat bijvoorbeeld ook gebeurt bij een erfenis met meerdere erfgenamen waarvan er één grote schulden heeft – de gerechtelijke uitonverdeeldheidtrekking vragen, waarna het goed vrij kan worden verkocht, uiteraard met inhouding van het ingeschreven bedrag. Het perverse zit hem niet in het feit zoals u het afschildert, want uiteindelijk is het niet de overheid die chanteert of de deelgenoten gijzelt. Het is degene die een overtreding heeft begaan die anderen gijzelt. Maar, zoals ik heb gezegd, bestaat daarvoor een wettelijke oplossing.

En dan wens ik nog een woordje te zeggen over het draagvlak voor handhaving. Ik ben het met u eens dat we absoluut dit draagvlak nodig hebben, en we hebben een grote, gezamenlijke inspanning gedaan om tot een breed gedragen handhavingsplan te komen. De commissie heeft daar hoorzittingen over gehouden. We hebben volgens mij een goede oplossing gevonden. Mijn administratie streeft naar de correcte uitvoering hiervan, ook de inspectie Ruimtelijke Ordening. Ik heb geen reden om hieraan te twijfelen. Het handhavingsplan zet in op een gedifferentieerde en krachtdadige handhaving. Door de inzet van een brede waaier van instrumenten moet een effectieve handhaving, waarneembaar op het terrein, verwezenlijkt worden. Er worden preventieve instrumenten, de rechtsherstellende instrumenten en ook de curatieve instrumenten in opgesomd. We hebben daarmee een modeltraject voor handhaving uitgewerkt. Als men noch met het preventieve, noch met het rechtsherstellende deel van het traject tot het gewenste resultaat komt, moet het curatieve deel worden ingezet. Ik besef heel goed dat dit de laatste en minst wenselijke stap is. Mevrouw De Waele, ik denk dat het geheel op dezelfde manier kan worden vertaald naar de vraag die u hebt gesteld.

De voorzitter: De heer Ceyskens heeft het woord.

De heer Lode Ceyskens: Minister, ik denk dat we wat naast elkaar hebben gesproken. In mijn vraag heb ik nergens de juridische correctheid van die hypotheek in vraag gesteld. U verwijst naar het Burgerlijk Wetboek, en u stelt terecht dat die hypotheek ook kan worden gelegd op goederen in onverdeeldheid. Ik lees echter nergens dat als men een hypotheek legt, die op de totaliteit van iemands bezittingen moet worden gelegd. Het is de gewestelijke stedenbouwkundige inspectie die deze hypotheek kan leggen.

Minister Philippe Muylers: Er staat: “Ieder die persoonlijk verbonden is, is gehouden zijn verbintenissen na te komen onder verband van al zijn goederen.” Dat is van rechtswege. U zegt dat u dat niet wenselijk vindt. Ik stel voor dat u een voorstel formuleert aan het federale niveau waarbij de Hypotheekwet wordt gewijzigd. Daarin staat immers dat wie een verbintenis heeft, die met al zijn goederen moet nakomen.

De heer Lode Ceyskens: Ik wil daar nu niet verder over discussiëren. We interpreteren dit beiden anders. Ik zal me daar wel verder over informeren. Eventueel kunnen we daarna verder discussiëren over de opportuniteit daarvan.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

■

**Vraag om uitleg van de heer Lode Ceyskens tot de heer Philippe Muyters, Vlaams minister van Financiën, Begroting, Werk, Ruimtelijke Ordening en Sport, over de wijzigende rol van de gewestelijke ambtenaren Ruimtelijke Ordening en de gemeentelijke ontvoogdingsbeweging
- 713 (2010-2011)**

De voorzitter: De heer Ceyskens heeft het woord.

De heer Lode Ceyskens: Minister, sinds het decreet op de Ruimtelijke Ordening van 1999 streven we er in Vlaanderen naar om de gemeenten een grotere rol te geven in de behandeling van stedenbouwkundige vergunningen en ruimtelijke planning. Dat is een toe te juichen initiatief.

Misschien hebben we ons de voorbije jaren wat vergaloppeerd in de doelstellingen. Het lokale niveau is niet overal met hetzelfde enthousiasme of met dezelfde mogelijkheden in gang geschoten.

We stellen vast dat er een vrij grote kloof was inzake ontvoogding tussen de verschillende Vlaamse gemeenten. Intussen zitten we in een fase waarin de ontvoogdingsbeweging zich begint door te zetten. Ongeveer tachtig gemeenten zijn intussen ontvoogd en de lijst groeit maandelijks aan. Die verregaande autonomie van de lokale besturen heeft ook gevolgen op gewestelijk niveau. De rol van de gewestelijke ambtenaren ten opzichte van de ontvoogde gemeenten was en is fundamenteel anders dan tegenover niet-ontvoogde gemeenten. Uiteraard is er nog het driepartijenoverleg, de adviserende rol van gewestelijke ambtenaren, de afweging of het indienen van een beroep zinvol is. U zult het echter met me eens zijn dat het aantal bindende adviezen en dus ook de werklast van die gewestelijke ambtenaren daalt.

Minister, kunt u een algemeen beeld schetsen van de vooruitgang in de ontvoogdingsbeweging? Hoeveel gewestelijke ambtenaren Ruimtelijke Ordening waren er in 1999? Hoeveel zijn er nu? Nu ongeveer een vierde van de Vlaamse gemeenten ontvoogd is, moet dit zich laten voelen in de werklast van de gewestelijke diensten. Op welke manier is de taak van de gewestelijke diensten gewijzigd? Welke initiatieven neemt u om uw ambtenaren inderdaad aan te zetten om hun nieuwe rol ten volle op te nemen?

In de komende jaren zijn er op gewestelijk vlak zeer grote planologische uitdagingen. Door de ontvoogdingsbeweging komt er personeel vrij. Zult u deze mensen inzetten voor de planologische taken van het Vlaamse Gewest? Dan denk ik onder meer aan de verdere afbakeningen. Welke andere taken hebt u nog voor deze mensen?

De voorzitter: De heer Van Malderen heeft het woord.

De heer Bart Van Malderen: Mijnheer Ceyskens, in uw inleiding zit een zeker optimisme verscholen. U hebt het over een kwart van de gemeenten dat intussen ontvoogd is. Eerlijk gezegd betekent dat wel dat driekwart decretaal niet in orde is. Er was nochtans een deadline gesteld.

Uit een eerdere schriftelijke vraag van mezelf blijkt bovendien dat de beweging die u ziet vooruitgaan, eigenlijk eerder stagneert. Er is een soort peloton gestart, verder een hele groep die het moeilijk heeft maar die toch aan de slag is gegaan en tot slot de startgroep die gewoon geen enkele intentie blijkt te hebben om aan de verschillende voorwaarden nog maar stapsgewijs tegemoet te komen. Men kan zich grote vragen stellen bij het niveau van de dienstverlening dat in die gemeenten wordt gehanteerd. Ze zijn in elk geval op decretaal vlak niet in orde. Hoe zit het binnen het geheel van gemeenten die niet ontvoogd zijn en die niets opstarten? Welke initiatieven plant u daarvoor?

De voorzitter: Minister Muyters heeft het woord.

Minister Philippe Muyters: Mijnheer Ceyskens, u vraagt naar een schets, maar ik vind dat u die zelf heel goed hebt gegeven in uw vraag. Ik zal die wat spijzen met getallen die u wellicht ook voor het merendeel al hebt. Dat is natuurlijk een goede voorbereiding van een vraag.

Zoals de heer Van Malderen zei, is het ontvoogdingsproces bezig. Er is al een lange weg afgelegd, maar de weg die nog moet worden gegaan, is nog heel lang. Er zijn 80 gemeenten ontvoogd, dat is een kwart van alle Vlaamse gemeenten. Nog eens 44 gemeentes voldoen aan de 5 voorwaarden, maar hebben de ontvoogding nog niet aangevraagd. In totaal zijn dat dus 124 gemeenten, minder dan de helft, 40 procent, die voldoen aan de 5 decretale voorwaarden.

Het goede nieuws is dat de voortgang van de ontvoogding in 2010 wel is versneld. Daar waar de vorige 3 jaar ongeveer 15 gemeenten per jaar zijn ontvoogd, waren dat 27 gemeenten in 2010. Ik kan daar geen verklaring voor geven, ik stel het alleen vast.

Op uw vraag hoeveel ambtenaren Ruimtelijke Ordening er in 1999 waren, kunnen de leidend ambtenaren mij geen antwoord bieden. Ik stelde voor daar een begroting van 1999 voor te consulteren. Ik heb dat gisteren nog gevraagd, en vanmorgen nog eens herhaald, maar ik heb geen antwoord gekregen. Ik zal er nog eens naar vragen. Ik weet wel hoeveel er vandaag zijn. Momenteel zijn er in de gewestelijke diensten, het departement en de twee agentschappen in totaal 273 ambtenaren die zich grotendeels bezig houden met ruimtelijke ordening. Misschien heeft het te maken met het feit dat de diensten, departementen en agentschappen altijd verschillende taken hebben gehad. Ik probeer dit nog verder uit te vissen.

Het klopt inderdaad dat het proces van ontvoogding, samen met de uitbreiding van werken die vrijgesteld zijn van advies van de gewestelijk stedenbouwkundig ambtenaar, ervoor zorgt dat er op termijn meer vrijheid komt voor die mensen en dat de rol van het gewest in deze dossiers afneemt. Als ik de evolutie van het werk bekijk, dan stel ik vast dat het agentschap de laatste jaren meer tijd heeft besteed aan het voorbereiden van gemeenten op de ontvoogding. Er gebeurt dus wel een blijvende dienstverlening vanuit de gewestelijke ambtenaren aan de ontvoogde gemeenten. Dat mag niet onderschat worden. Dat betekent dat meer mensen daarmee bezig zijn, maar dat er toch nog een goede dienstverlening is.

We zijn ook geëvolueerd naar meer relatiebeheer en meer vooroverleg. Er is het driepartijen-overleg, er zijn projectvergaderingen. U hebt AGNAS naar voren gebracht. Het zijn processen waar tijd in wordt gestoken. Ook werd het Atrium Lerend Netwerk opgestart en er worden provinciale contactdagen georganiseerd. Die dingen gebeurden niet toen er geen ontvoogding was. De taakstelling is voor een deel verschoven, maar het blijft een feit dat er maar een vierde ontvoogd is.

Ik ben het met u eens dat we de ontvoogding moeten aanwenden om de taken van het gewest inzake ruimtelijke ordening opnieuw scherp te stellen. Als er genoeg ontvoogde gemeenten zijn, moeten we dat doen. Ik stel vast dat dit momenteel niet zo is. Enerzijds is er de ontvoogding, waarbij de gewestelijk stedenbouwkundig ambtenaar geen adviesrol meer heeft in de vergunningsprocedures, maar anderzijds heeft diezelfde gewestelijke ambtenaar toch nog steeds een controletaak in deze dossiers. De tijd die het voorbereiden of het controleren vraagt, blijft ongeveer dezelfde. Ook die taak blijft dus bestaan, zowel in de eerste aanleg als in de beroepsprocedure. Dit is decretaal bepaald. Ik krijg soms de indruk dat zelfs ontvoogde gemeenten de controle van de gewestelijk stedenbouwkundig ambtenaar aangrijpen om hun verantwoordelijkheid niet steeds volledig te nemen.

Deze bevinding spoort samen met een aantal aspecten die ook in het groenboek Interne Staatshervorming staan, en met een aantal conclusies van de commissie-Berx en -Sauwens. Ook moet mijn administratie zich blijven organiseren voor de controlerende taken.

Ik stel me ook de vraag hoelang het tweesparenbeleid – ontvoogd en niet-ontvoogd – nog kan worden gehandhaafd. De heer Van Malderen heeft het ook al aangehaald. Het moet immers de bedoeling zijn om alle gemeenten zo snel mogelijk op dezelfde wijze te kunnen benaderen als Vlaamse overheid. Daar zijn we nog lang niet aan toe. Een evaluatie van de ontvoogding en van de ontvoogdingcriteria is dus zeker nodig. Hier is dus zeker werk aan de winkel.

Anderzijds, en hiermee antwoord ik concreter op uw laatste vraag, is ook een grondige herformulering nodig van de opdrachten die op Vlaams niveau moeten worden opgenomen

door de administratie. Ik wil uiteraard zoals u suggereert de beleidsuitdagingen van nu en de toekomst ten volle kunnen beantwoorden. Op dit ogenblik loopt hiervoor een interne opdracht bij de administratie die de vijf opdrachten van het beleidsveld Ruimtelijke Ordening herdefinieert. Deze vijf opdrachten zijn beleidsvoorbereiding, beleidsuitvoering, monitoring, beleidsevaluatie en handhaving. Nadien wordt bekeken in welke entiteit die opdracht thuis-hoort. Maar voor elk van de mogelijke verschuivingen is minstens een aanpassing van het oprichtingsbesluit van het agentschap nodig, en in de meeste gevallen zelfs een decreets-wijziging.

Ik hoop alleszins en ik ga ervan uit dat het een discussie is. Vandaag zeggen dat die mensen hun handen niet vol hebben, is niet juist. We moeten naar de toekomst kijken. Ik reken ook op jullie steun om samen een oplossing te vinden, eventueel met een decreetswijziging.

De voorzitter: De heer Ceyskens heeft het woord.

De heer Lode Ceyskens: Minister, ik dank u voor uw duidelijk en uitvoerig antwoord. Ik heb niet gezegd dat die mensen hun handen niet vol hebben. We moeten wel niet wachten tot ze met lege handen zitten te kijken en mogen dus proactief werken.

U hebt het over gevoelens gehad. Als het gevoel leeft dat sommige gemeenten hun verantwoordelijkheid niet graag nemen en de zwartepiet doorschuiven naar de diensten van Ruimtelijke Ordening, Woonbeleid en Onroerend Erfgoed (RWO), dan leeft ook het gevoel dat sommige gemeenten die wel hun verantwoordelijkheid nemen, zich te veel op de vingers gekeken voelen. Mevrouw Van Volcem sprak over ‘bevoogde gemeenten’. Dan hebben we al drie termen: ontvoogde, niet-ontvoogde en bevoogde. Dat kan zeker en vast niet de bedoeling zijn.

Ik ben alleszins blij dat u de taakstelling scherp wilt stellen. Ik heb nog één concrete vraag. U hebt jammer genoeg het aantal ambtenaren in 1999 niet, maar ik zou gewoon willen weten of het er toen meer of minder dan nu waren.

Minister Philippe Muylers: Eerlijk gezegd kan ik u daar zelfs niet op antwoorden. Het enige cijfer dat ik heb gekregen, was meer dan honderd meer. Maar toen ik daarover een verantwoording vroeg, heb ik niets gekregen. Vandaar dat ik het cijfer nu niet noem. Het heeft geen zin om te zeggen dat het er meer waren in het totale departement, want dan weet ik nog niet hoeveel er bezig waren met ruimtelijke ordening. Dat onderscheid kan niet worden gemaakt. Als het er inderdaad meer dan honderd meer waren in 1999, dan is er duidelijk een afbouw geweest. Ik wil het getal zelfs niet vermelden, omdat je niet kunt vergelijken.

De heer Lode Ceyskens: Minister, ik zou u toch willen oproepen om het mes niet in het varken te laten steken en om erin te berusten dat we de cijfers van 1999 niet hebben. Op de een of andere manier zouden we toch eens een vergelijking moeten kunnen maken, want ik vind dat bijzonder belangrijk.

Minister Philippe Muylers: Ik heb u aangekondigd dat ik het daar niet bij zou laten. Is het niet 1999, dan maar 2000 of 2001, zodat we toch een zicht op het totaal hebben.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

■